

سامان سیاسی در جوامع در حال دگرگونی

(ساموئل هانتینگتون)

جلسه پنجم

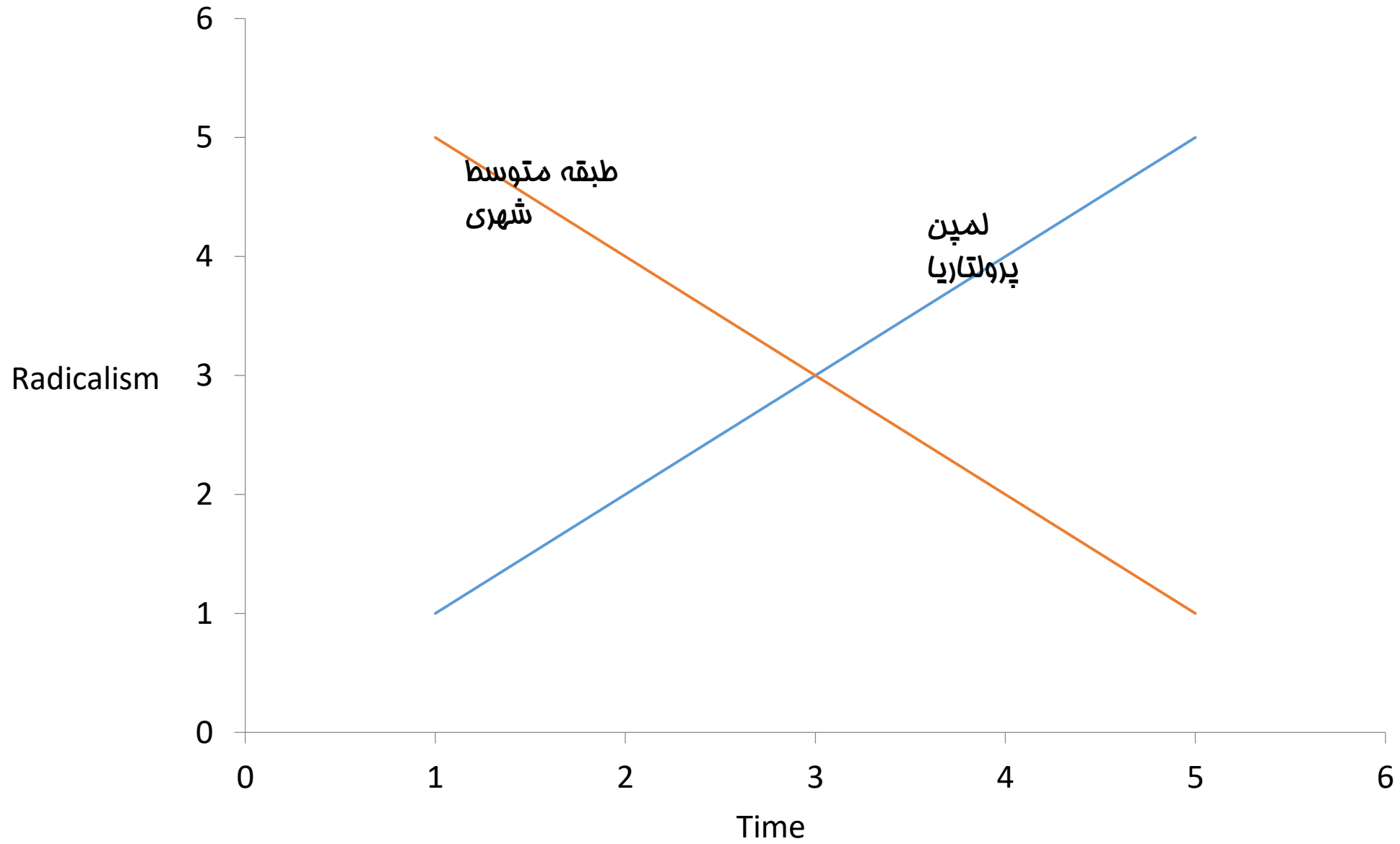
slides

سامان کریمی

انقلاب

اتحاد گروه های اجتماعی

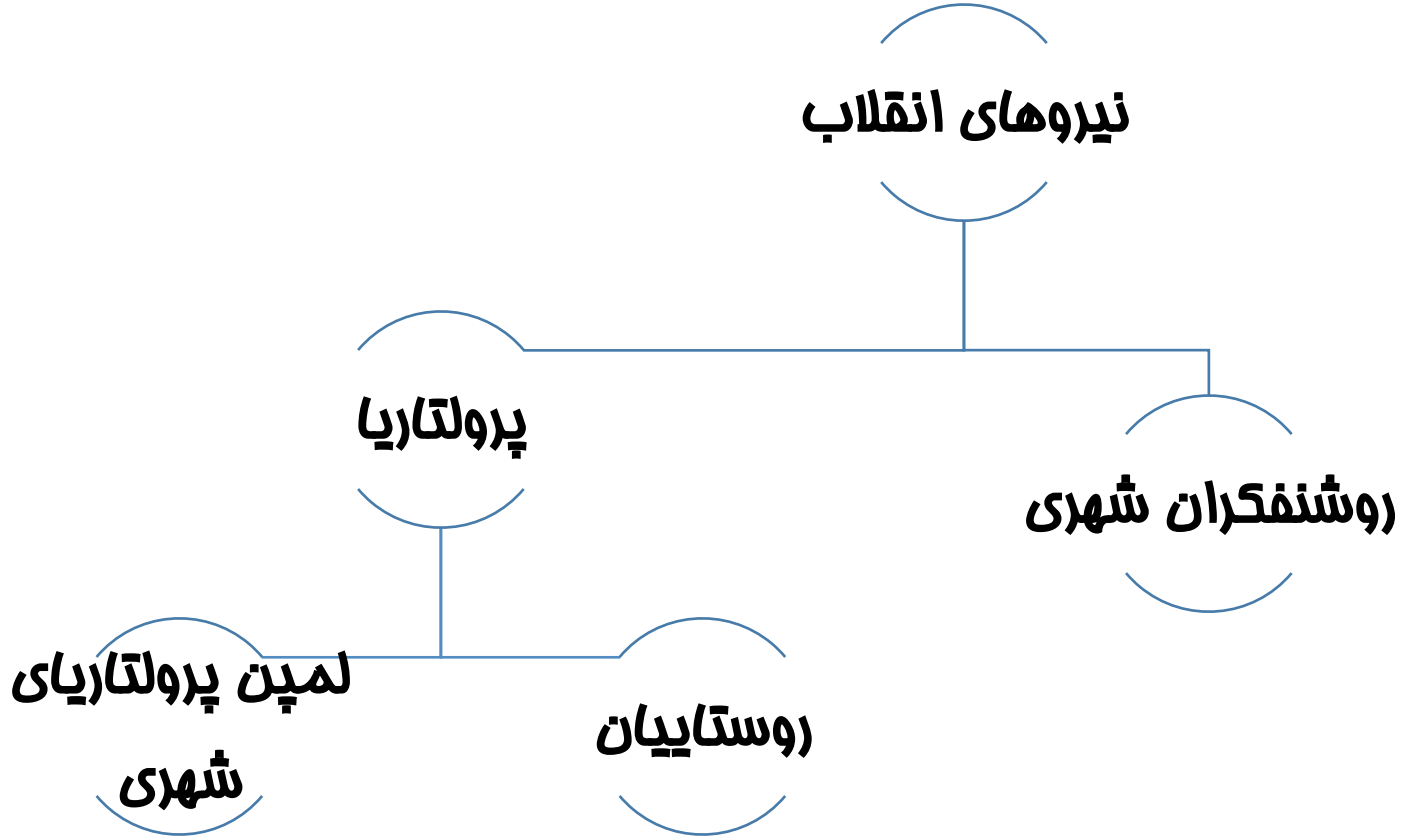
پرولتاریای شهری (آلونک نشین ها) + دانشجویان و روشنفکران + روستاییان

شهر نشینی قوام گرفته:

- افزایش شمار آلونک نشین ها
- توسعه و تنوع طبقه متوسط
- تعدیل شور انقلابی روشنفکرانش

روستاییان	روشنفکران شهری
فواسته های ملموس و یکنوافت	فواسته های تکمیلی و انتزاعی
هدف ها و مقوق اقتصادی	اهداف و مقوق سیاسی
زمین، اجاره، تولید، دستمزد	تمصیل، آزادی، برابری، استقلال

کوبیسسه سیاهکل، اثر بیژن جزنی

روشنفکران شهری نمی توانند روستایی انقلابی ایجاد کنند، تنها می توانند با آنها متحد شوند. (سیاهکل)

در نوسازی شکاف میان این گروه ها زیاد می شود.

تنها استثنا انقلاب مائو در چین است.

ایجاد روستاییان انقلابی به شرایط واقعی اقتصادی و اجتماعی بستگی دارد.

در نمونه ایران: جنبش چریک شهری، جنبش چریک روستایی، انقلاب شاه و مردم.

انقلاب

- نبرد استقلال ملی بدون انقلاب نیز میسر است (آمریکا)
- اما انقلاب بدو در بر گیری ملی ناممکن است.
- تبدیل اعتراض صنفی و طبقاتی به انقلاب نیاز به احساسات ملی دارد.
- حضور مستقیم یا نفوذ خارجی یا حتی روایت آن، احتمال انقلاب را افزایش می دهد.
- هیچ انقلابی بدون مهمیز دخالت خارجی در مسیر کامل خود نمی افتد. (وجه استقلال طلبانه انقلاب ها)
- کوبا، مکزیک، چین،
- حتی انقلاب فرانسه در زمان هجوم ارتش پروس در ۱۷۹۲ کامل شد.
- در بولیوی عدم دخالت خارجی،

انقلاب

- یکی شدن حکومت با یک رژیم بیگانه مبنای مشروعیت حکومت را سست می کند.
- نمونه آتاتورک و اعراب عثمانی
- شاه ایران در انقلاب سفید و ملی گرایی تلاش کرد پرچم را از دست چپ ها و ملی ها برباید.
- ضد روس و ضد بریتانیایی رفتار کردن شاه همکاری شاه با ایالات متحده را تا حدی پوشش داده بود.
- در ۱۹۶۸ تحلیل هانتینگتون از شرایط ایران پسا کودتا به انقلاب می انجامد.

انقلاب

- در هر انقلابی اشتراک سیاسی مردم به اوج می رسد و بعد تا اندازه ای افت می کند.
- این اشتراک هرگز به دوران پیش از انقلاب افت نمی کند.
- انقلاب توده ها را از محاکم های تاریک کشیده است که دیگر نمی توان ایشان را از نور آفتاب پیوسته محروم کرد.
- محرک اصلی انقلاب، دخالت خارجی یا جنگ خارجی است.
- ملی گرایی شیرازه اصلی اتحاد انقلابی و موتور جنبش انقلابی است.

انقلاب

- محافظه کاران سقوط اقتصادی ناشی از انقلاب را شکست تام انقلاب می دانند.
- اما انقلاب ذاتاً اقتصادی نیست.
- برای انقلاب و انقلابیون پس از واقعه، موقعیت اقتصادی اهمیتی ندارد.
- تروتسکی: «زیان های پیشگامی در فراگرد پیشرفت تاریخی»
- محافظه کاران: حکومت انقلابی با ضعف اقتصادی سرنگون می شود. هیچ وقت این اتفاق نمی افتد. ممکن است در اثر فراوانی از بین بروند ولی بر اثر فقر هرگز!
- محرومیت های مادی گواه بر قدرت رژیم نوین اند.

انقلاب

اقتصاد کمترین بهایی است که برای بازتعریف اجتماعی ملی باید پرداخت.
هیچ جنبه فرهنگ سیاسی به اندازه احساس تعلق مردم به نظام سیاسی اهمیت ندارد.
شگرف ترین دستاورد انقلاب: دگرگونی سریع ارزش ها و نظام اجتماعی < احساس تعلق

تصفیه گذشتگان، تشویق به مهاجرت،
فرهنگ یکسان، پوشاک یکسان، ادبیات و خطاب یکسان، شوق انقلابی به وجود می آورد.

انقلاب

در حکومت پیش انقلابی مس تعلق به خیر همگانی ضعیف است.
در حکومت پسا انقلابی زندگی زاهدانه تبلیغ می شود.

جامعه پیش انقلابی پراتوری (نظامی زده)، فاقد اقتدارف درستکاری، انضباط، مشروعیت و مفهومی از مصلحت همگانی است.

انقلاب جایی رخ می دهد که اشتراک سیاسی محدود و نهادهای سیاسی شکننده باشد.

انقلاب

جنبه سلبی انقلاب:

- جامعه دیگر بنیاد اجتماعی نیست.
- اجتماع بر سیاست استوار می شود.
- انقلاب حکومت و سامان سیاسی را تقویت می کند.
- جامعه را واپس گرا می کند.
- سیاست را پیچیده می کند.
- تعادل میان رشد اجتماعی - اقتصادی و رشد سیاسی را با خشونت از بین می برد و تعادل نوینی را آفریده و تثبیت می کند.

انقلاب

- کارکرد واقعی انقلاب ها امید و تقویت قدرت است.
- ولی آن انقلابی موفق است که بتواند جامعه حزبی ایجاد کند.

انقلاب ها سه سرنوشت محتمل دارند:

1. تجدید حیات ساختارهای سنتی اقتدار
2. دیکتاتوری نظامی و فرمانروایی زور
3. آفرینش ساختارهای نوین اقتدار

انقلاب

- فرانسه و بریتانیا: انقلاب های ناقص قرن بیستم: قرن انقلاب ها.
- انقلاب های قرن بیستم:
 - سامان سیاسی جدید،
 - نظام یکسره نوین مبتنی بر برتری حزب،
 - مرکزگرایی دموکراتیک،
 - مشروعیت ایدئولوژیک.

برخی انقلاب های قرن بیستم

انقلاب ۱۹۱۷ روسیه

انقلاب ۱۹۱۹ مصر

انقلاب ۱۹۲۰ مکزیک

انقلاب ۱۹۵۲ مصر (کودتا)

انقلاب ملی ۱۹۴۹ اندونزی

انقلاب ۱۹۴۹ چین

انقلاب ۱۹۵۹ کوبا

انقلاب ۱۹۷۴ پرتغال

انقلاب ۱۹۷۹ ایران

از توجه شما متشکره

sasankarimi.ir